

Prinsippogram for Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet 2017-2020

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet er en partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon for studenter som tar lærer- og pedagogutdanninger.

Pedagogstudentene skal ivareta og fremme medlemmenes interesser, og arbeide for høy kvalitet i lærer- og pedagogutdanningene slik at studentene blir rustet til å virke i og utvikle profesjonen.

Prinsippogrammet beskriver organisasjonens øverste styrende politiske prinsipper, og er organisasjonens politiske grunnlag.

Innhold

1	Fremtidsrettede lærer- og pedagogutdanninger	3
2	Prinsipper om rammer i høyere utdanning	3
2.1	Nasjonale rammer	4
2.2	Institusjonenes ansvar og autonomi.....	4
2.3	Internasjonalisering og studentmobilitet.....	5
2.4	Skikkethet	5
2.5	Studentenes rettigheter	5
3	Prinsipper for våre utdanninger.....	6
3.1	Struktur og oppbygning	7
3.2	Rekruttering til våre utdanninger	7
3.3	Opptak til våre utdanninger	8
3.4	Innhold og kvalitet.....	9
3.5	Praksis	9
3.6	Pedagogikkens plass i lærerutdanningene	11
3.7	Likestilling og mangfold.....	11
3.8	Våre utdannere	11
4	Prinsipper om profesjonen.....	12
4.1	Profesjonen.....	13
4.2	Profesjonsutvikling.....	13

1 Fremtidsrettede lærer- og pedagogutdanninger

Våre utdanninger skal være fremtidsrettede og sikre at vi får nødvendig kunnskap, ferdigheter og kompetanse til å møte hver elev og hvert barn i en mangfoldig skole og barnehage. Hensynet til eleven skal stå i sentrum, og dette er avgjørende når vi definerer kvaliteten på våre utdanninger.

Lærer- og pedagogutdanningene må være forankret i forskning, være yrkesnære og ha et tydelig profesjonsfokus. En tydelig sammenheng mellom teori og praksis gjennom utdanningen er viktig, slik at studentene tilegner seg nødvendig faglig, sosial og emosjonell kompetanse, samt pedagogiske ferdigheter. Utdanningene skal være krevende og motiverende og bidra til å gjøre studentene i stand til å oppfylle samfunnsmandatet: å fremme barnehagebarn og elevers lek, læring, utvikling og danning. Det beste for barnehagebarn og elever må være grunnleggende i våre utdanninger.

Studentene har rett til å påvirke egen utdanning, og må stille høye krav til både utdanningene og egen innsats som studenter.

Utdanningene skal gjøre studentene i stand til å utvikle og utfordre etablerte praksiser og utdanningspolitisk styring, for dermed å kunne bidra til å styrke profesjonen. Et fundament i utdanningen må derfor være den enkelte students profesjonelle utvikling. Det er viktig å sikre en god overgang mellom utdanning og yrke, for å gjøre studentene til profesjonelle yrkesutøvere. Profesjonsfelleskapet må verdsette og ta i bruk den nyutdannedes kompetanse.

2 Prinsipper om rammer i høyere utdanning

Høyere utdanning skal bidra til god samfunnsutvikling, og forutsigbare nasjonale rammer er en viktig faktor for å sikre likeverdige utdanningstilbud av høy kvalitet. Det er viktig at strukturelle og organisatoriske endringer i universitets- og høyskolesektoren ikke går på bekostning av kvalitet i utdanningene.

Skikkethetsvurdering skal sikre at studenter som gjennomfører en utdanning med det siktemål å jobbe i barnehage, skole og pedagogisk støttesystem skal ha de nødvendige forutsetninger for å utøve yrket. Alle skal ha like muligheter til å ta høyere utdanning. Studentmedvirkning er en forutsetning for å sikre kvalitet i studiet og gode vilkår for studentene gjennom utdanningen. Studenter har rett til reell medvirkning i gjennomføringen av studiene.

2.1 Nasjonale rammer

- Lærerutdanningene skal være styrt av nasjonale forskrifter og nasjonale retningslinjer som beskriver studentens læringsutbytte etter endt utdanning. Program- og emneplanene skal ta utgangspunkt i disse.
- Statlig detaljstyring skal ikke gå ut over institusjonenes akademiske frihet og ansvar.
- Utviklingen av høyere utdanning skal baseres på et nasjonalt og internasjonalt forskningsgrunnlag.
- Dimensjoneringen og organiseringen av høyere utdanning skal gjenspeile behovet for rekruttering av lærere innenfor ulike fag og områder i hele landet, så fremt hensynet til utdanningskvalitet er ivaretatt.
- Strukturendringer i universitets- og høyskolesektoren skal ikke gå på bekostning av utdanningskvalitet.
- Utdanningsinstitusjonene skal sikres stabile økonomiske rammer og ha tryggheten til å kunne gjennomføre lovpålagte oppgaver uten å risikere økonomiske tap.
- Finansieringsordningen i høyere utdanning skal i størst mulig grad være basisfinansiert. Den skal ikke være til hinder for kvaliteten på studiene eller kompetansen til de uteksaminerte studentene.
- Alle lærerutdanningene skal plasseres i kostnadskategori C eller høyere i finansieringssystemet for høyere utdanning.

2.2 Institusjonenes ansvar og autonomi

- Innenfor de gjeldende nasjonale forskriftene skal institusjonene ha frihet til å gi et kvalitetsmessig godt utdanningstilbud.
- Utdanningsinstitusjonene har ansvar for kontinuerlig kvalitetsutvikling av studietilbudene.
- Studentantallet ved et studium skal være forsvarlig for å opprettholde kvaliteten på tilbudet.
- All vurdering skal foretas ut fra styringsdokumenter for utdanningen.
- Studentene skal være involvert i fastsettingen av vurderingskriteriene.
- Det skal benyttes eksterne sensorer ved eksamen. Studenter skal ha klagerett ved formelle feil og på karakter, samt ha mulighet til å få begrunnelse for karakter ved alle eksamener.
- Eksamen skal gi en rettferdig vurdering av hver enkelt student uavhengig av andre studenters prestasjoner.

2.3 Internasjonalisering og studentmobilitet

- Det skal legges til rette for internasjonal utveksling og samarbeid.
- Utdanningsinstitusjonene må tilrettelegge for studentmobilitet innenfor gjeldende nasjonale rammer.
- Det må arbeides for nasjonalt og regionalt samarbeid, samt samarbeid på utdanningsinstitusjonene, som sikrer gode overgangsmuligheter for studentene slik at faglig bredde blir ivaretatt.

2.4 Skikkethet

5

- Alle våre utdanninger skal praktisere en grundig og gjennomgående skikkethetsvurdering av studenter, der alle parter i utdanningen skal delta.
- Utdanningsinstitusjonene har, i samarbeid med praksissted, ansvar for å gjennomføre en helhetlig skikkethetsvurdering.
- Utdanningsinstitusjonene må sikre stabile og effektive rutiner for løpende og særskilt skikkethetsvurdering av studentene.
- Det er utdanningsinstitusjonenes ansvar og plikt å informere studenter, forelesere og praksissted om skikkethetsvurderingen, og om de rettigheter og plikter som ligger i gjeldende forskrift.
- Studentene skal sikres kunnskap om skikkethetsvurdering gjennom hele studieløpet. Det skal settes fokus på studentenes medvirkning og krav i prosessen.
- Skikkethetsvurderingen skal inneholde minst én utviklingsamtale i hvert studieår.
- Institusjonene må kompenseres for utgifter i forbindelse med særskilte skikkethetsaker fra en nasjonal skikkethetspott.
- Det skal være mulig å levere bekymringsmeldinger anonymt, så fremt skikkethetsansvarlig kjenner melderens identitet. Dersom saken går til nemd opphører muligheten til å være anonym.

2.5 Studentenes rettigheter

- Høyere utdanning skal være gratis, også for internasjonale studenter. Dette inkluderer praksis og obligatoriske aktiviteter.
- Studiefinansieringen må gjøre det mulig å være heltidsstudent.
- Studiestøtten skal tilsvare minst 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden og utbetales over 11 måneder.
- Fullført utdanning skal gi pensjonspoeng.

- Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for å oppfordre til studentpolitisk engasjement. Studentpolitisk arbeid skal være gyldig fravær.
- Studentene skal være representert i alle besluttede råd og utvalg.
- Studentene skal ha mulighet til å systematisk evaluere studiene.
- Ved bruk av obligatorisk studentdeltakelse skal det være mulighet for gyldig fravær.
- Ved gyldig fravær skal studenten gis mulighet til å oppfylle nødvendige krav for å gå opp til eksamen.

3 Prinsipper for våre utdanninger

6

Våre utdanninger skal være forskningsforankrede, profesjonsrettede og praksisnære, og kvalifisere til arbeid som pedagogisk personale i utdanningssystemet. Studentene skal være forberedte til å møte hverdagen i barnehage, skole og støttesystem, og være rustet til å virke i og utvikle profesjonen. Utdanningene skal bygge på profesjonsetikk og gjøre studentene i stand til å reflektere kritisk og gjøre valg til det beste for barn og unge.

Det er viktig å differensiere kravene utdanningene stiller til forkunnskaper, for å kunne utdanne lærere og pedagoger til alle ledd i utdanningssystemet. Det skal være ulike veier inn i lærer- og pedagogyrket, og alle skal sikre at studentene har nødvendig kompetanse til arbeid i barnehage, skole og støttesystem.

Pedagogikk, didaktikk, disiplin-fag og praksis er grunnsteinene i lærerutdanningene. Profesjonsfaget har et særskilt ansvar for progresjon og praksis, og er felles for alle lærerutdanninger.

Praksislærerne er lærerutdannere i praksisfeltet, og er viktige for studentenes utvikling og møte med yrkeslivet. Praksis skal sikre nærhet til feltet og tilknytning til profesjonen, og gjøre studentene trygge i møte med yrkeshverdagen. Praksis må også etterstrebnes i de pedagogiske og spesialpedagogiske utdanningene for å sikre at studentene får tilstrekkelig med praksiserfaring.

Lærer- og pedagogstudenter skal ut å jobbe i en mangfoldig skole, barnehage og støttesystem, derfor er det viktig at kunnskap om mangfold og likestilling har et spesielt stort fokus i våre utdanninger. Det må finnes et mangfold av fag og retninger slik at behovene til barnehagen og skolen blir ivaretatt. I et samfunn i rask og kontinuerlig endring er det spesielt viktig at de som skal utdanne og danne fremtidens barn og unge, arbeider for likestilling og mangfold og jobber mot all form for diskriminering.

En av de viktigste faktorene for kvalitet i utdanningene er gode lærerutdannere, og lærerutdannelsens helhetlige kompetanse er avgjørende for studentenes fremtidige yrkesutøvelse. De må derfor inneha pedagogisk, disiplinfaglig og didaktisk kompetanse, samt erfaring fra og kompetanse om praksisfeltet.

3.1 Struktur og oppbygning

- Det skal være et bredt mastertilbud på barnehagelærerutdanningen som kvalifiserer til, og er relevant for, arbeid i barnehagen.
- Det er et mål at flere barnehagelærere tar mastergrad, det skal være et krav for styrer og pedagogisk leder.
- Grunnskolelærer- og lektorutdanningene skal være integrerte femårige masterutdanninger. Disse skal være forskjellige lærerutdanninger, som gir ulik dybde og bredde i studentenes faglige sluttkompetanse.
- De treårige faglærerutdanningene skal styrkes for å ivareta de praktiske og estetiske fagenes plass i skolen. Det bør tilrettelegges for å kunne ta to undervisningsfag i utdanningene.
- Yrkesfaglærerutdanningen skal være en treårig bachelorgrad.
- Det bør arbeides for å utvikle et toårig profesjonsrettet masterløp for praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag (PPU-A).
- Utdanninger innenfor pedagogikk og spesialpedagogikk som kvalifiserer til pedagogisk personale i utdanningssystemet, skal være praksisnære og profesjonsforankret.
- Desentraliserte samlingsbaserte lærerutdanninger skal kvalitetssikres på lik linje som ordinære lærerutdanninger.
- Nettbaserte løsninger kan brukes som et supplement, men skal ikke alene kvalifisere til læreryrket.
- Andre former for lærerutdanning skal sikre studentens sluttkompetanse i likhet med de ordinære lærerutdanningene.

3.2 Rekruttering til våre utdanninger

- Det må arbeides helhetlig med rekruttering til våre utdanninger på et nasjonalt nivå.
- Den nasjonale rekrutteringen til lærer- og pedagogyrket må ha større fokus enn den interne rekrutteringen til de ulike utdanningsinstitusjonene.
- Det må etterstrebis en rekruttering til lærerutdanningene som gjenspeiler mangfoldet i samfunnet, og barnehagen og skolens behov.
- I områder med spesielle rekrutterings hensyn kan det gjøres unntak fra gjeldende prinsipper.

- Helhetlige stipendordninger særskilt rettet mot lærerutdanninger kan benyttes for å møte fremtidig lærermangel.
- Rekrutteringsstimulerende stipendordninger må ikke føre til uheldig skjevfordeling mellom lærerutdanningene.
- Stipendordninger kan brukes for å stimulere flere til å søke lærerutdanning, men skal ikke brukes til å få flere til å fullføre på normert tid.
- Gode lønns- og arbeidsvilkår er viktig for rekrutteringen til våre utdanninger.
- Det må arbeides for kjønnsbalanse i rekrutteringen til alle våre utdanninger.

3.3 Opptak til våre utdanninger

8

- Opptak til barnehagelærerutdanning skal skje på grunnlag av generell studiekompetanse med minimum 40 skolepoeng.
- Om en søker til barnehagelærerutdanning mangler generell studiekompetanse, kan det gjøres unntak ved opptak på grunnlag av relevant realkompetanse.
- Opptak til grunnskolelærer-, faglærer- og lektorutdanning skal skje på grunnlag av generell studiekompetanse med minimum 40 skolepoeng.
- For opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for allmennfag skal opptakskravet være enten:
 - mastergrad som inneholder minst to relevante undervisningsfag.Eller:
 - bachelorgrad i utøvende eller skapende kunstfag med minimum 180 studiepoeng i kunstfaget.Eller:
 - bachelorgrad i idrettsvitenskap med minimum 180 studiepoeng i faget.
- Ved opptak til yrkesfaglærerutdanningen skal det være krav om fullført fag- eller svennebrev i gjeldende fagområde eller tilsvarende, og minimum to års relevant yrkeserfaring etter endt utdanning.
- For opptak til praktisk-pedagogisk utdanning for yrkesfag skal opptakskravet være enten:
 - fullført relevant profesjonsrettet bachelorutdanning i tillegg til krav om minimum to års relevant arbeidserfaring.Eller:
 - fag-/svennebrev eller annen fullført treårig yrkesutdanning på videregående nivå, generell studiekompetanse, to års relevant yrketeoretisk utdanning utover videregående opplæringsnivå og fire års yrkespraksis.
- Politiattest skal kreves av alle ved opptak til alle lærerutdanninger og fornyes hvert tredje år.

3.4 Innhold og kvalitet

- Utdanningene skal være krevende og holde et høyt faglig nivå. Det må derfor stilles tydelige krav og forventninger til studentene og fagmiljøene ved utdanningsinstitusjonene.
- Utdanningene skal gjøre studentene i stand til å reflektere kritisk, bli bevisst egne holdninger og ta selvstendige valg.
- Profesjonsbevissthet, profesjonsetikk og lærerprofesjonens etiske plattform skal være en grunnleggende del av alle våre utdanninger.
- Studentene skal gjennomføre egne forsknings- og utviklingsprosjekter, og bli inkludert i relevante forskningsgrupper ved universitetene og høgskolene.
- Utdanningene skal sikre at studenten får grunnleggende profesjonsfaglig digital kompetanse.
- Utdanningsinstitusjonene skal gjennomføre obligatorisk førstehjelpskurs før første praksisperiode.
- Didaktisk teori og metode skal være en sentral del av lærerutdanningene og alle pedagog- og lærerstudenter må ha god kunnskap om vitenskapsteori og metode.
- Lærerutdanningene skal være helhetlige utdanninger som integrerer pedagogikk, didaktikk, disiplin fag og praksis.
- Alle lærerutdanningene skal ha et fokus på tverrfaglighet som er tilpasset aldersgruppen utdanningene er rettet mot.
- Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for tverrprofesjonelt samarbeid mellom lærer- og pedagogutdanninger og andre relevante aktører innen barnehage, skole og støttesystem.
- Utdanningsinstitusjonene har ansvar for å sikre studentene tilgang til forelesningene og aktuelt pensum i fagene.
- Utdanningsinstitusjonene skal legge til rette for å gi studenter relevant kompetanse om utredningsverktøy, samt sørge for tilstrekkelig opplæring innen psykisk helse og barn og unge som befinner seg i vanskelige livssituasjoner.

3.5 Praksis

- Utdanningsinstitusjonene skal sammen med praksisfeltet legge til rette for en løpende helhetlig vurdering av praksis, praksislærer og -veileder.
- Alle deler av praksis skal kvalitetssikres på lik linje med resten av utdanningen.
- Studentene skal gjennom tydelige vurderingskriterier veiledes og gis vurdering før, under og etter praksis.

- Studenter, utdanningsinstitusjon og praksissted skal samarbeide om å knytte teori, praksis og yrkeshverdag både før, under og etter hver praksisperiode.
- Studenter på barnehagelærer-, faglærer- og yrkesfaglærerutdanning skal ha praksis hvert studieår i grunnutdanningen.
- Studenter på grunnskolelærer- og lektorutdanning skal ha praksis de fire første årene i studiet.
- Studenter som tar rene pedagogiske og spesialpedagogiske studier skal sikres praksis innenfor områder som retter seg mot arbeid i barnehage, skole og støttesystem.
- Forelesninger og obligatoriske deler av studiet må ikke gå på bekostning av praksis.
- Praksisperiodene skal være av en tilstrekkelig lengde som sikrer at studentene får gjennomført oppgaver knyttet til profesjonshverdagen på en tilfredsstillende måte.
- Praksisoppgaver må samsvare med praksisperiodenes lengde og karakter.
- Det skal være god sammenheng mellom undervisning på utdanningsinstitusjonen og oppgaver i praksis.
- Praksisorganiseringen må sikre at studentene møter varierte praksisformer i løpet av studiet og får innblikk i alle relevante arbeidsoppgaver.
- Størrelsen på praksisgruppen må ikke være til hinder for individuell veiledning og oppfølging av hver student.
- I utdanningene rettet mot skolen skal hver enkelt student sikres tilstrekkelig undervisningserfaring i praksis.
- Studenter som tar lærerutdanning rettet mot skolen må sikres praksis i de fag utdanningene består av og på de alderstrinn de skal undervise i.
- Studenter som tar lærerutdanning rettet mot barnehagen må sikres praksis tilknyttet ulike aldersgrupper.
- Praksislærere skal ha minimum tre års arbeidserfaring fra profesjonsfeltet og inneha minimum 30 studiepoeng formell veiledningskompetanse.
- Praksisplaner og vurderingskriterier skal utarbeides i dialog mellom utdanningsinstitusjonen, lærerutdannere, studenter og praksislærere.
- Praksislærere skal velges i samarbeid mellom rektor eller styrer og utdanningsinstitusjonen.
- Lærerutdannerne fra utdanningsinstitusjonen skal være tilstrekkelig tilstede på praksisstedet til å kunne observere og veilede studentene.
- Studenter skal ha mulighet til å ha praksis rettet mot overgangene som er relevant for utdanningen.
- Studentene skal ha mulighet til å evaluere praksislærer og praksissted skriftlig.
- Studenter skal ikke brukes som vikar eller assistent i løpet av praksis.
- Utdanningsinstitusjonene har et ansvar for å sikre gode praksislæreravtaler, som sikrer at studentene blir fulgt opp på en tilfredsstillende måte.
- Praksisstedene skal tilby rammer som gir studentene mulighet til å gjennomføre praksisperiodene på en god måte.

- Hele praksisstedet må ta ansvar for studentenes praksis og anse seg selv som lærerutdannere.
- For å sikre forutsigbarhet for studentene, må det utvikles flere partnerskapsmodeller som sikrer integrering mellom forskning og praksis.
- Det må arbeides for å opprette flere universitetsskoler og –barnehager.

3.6 Pedagogikkens plass i lærerutdanningene

- Pedagogikkfaget skal være en grunnleggende del av våre utdanninger.
- Pedagogikkfaget må styrkes i alle lærerutdanninger.
- Lærerstudenter skal sikres tilstrekkelig spesialpedagogisk kompetanse.

11

3.7 Likestilling og mangfold

- Utdanningene skal gi oss kunnskap til å virke i et globalt samfunn i stadig endring.
- Profesjonsetikk skal være grunnleggende i våre utdanninger, og utdanningene skal bevisstgjøre studentene på atferd og holdninger som er med på å motvirke diskriminering.
- Våre utdanninger skal ha fokus på normkritikk og gi studentene kunnskap i å bekjempe alle former for diskriminering.
- Normkritiske perspektiver skal innarbeides på alle nivåer i våre utdanninger.

3.8 Våre utdannere

- Det bør innføres et meritteringssystem som sidestiller pedagogisk kompetanse med forskningskompetanse for tilsetninger og opprykk.
- God undervisning og pedagogisk kompetanse skal dokumenteres og gi status.
- Utdannere på utdanningsinstitusjonene skal ha høgskole- eller universitetspedagogikk, formell kompetanse i veiledning, og didaktikk for undervisning på høgskole- og universitetsnivå.
- Utdannere ved utdanningsinstitusjonene skal ha relevant mastergrad eller høyere.
- Våre utdanneres krav til forskning må ikke gå ut over undervisning og annet studentrelatert arbeid.
- Utdannerne skal benytte varierte undervisningsmetoder og være profesjonelle forbilder.

- Lærerutdannere ved utdanningsinstitusjonene skal følge opp og gi tilstrekkelig veiledning til studentene. Det skal inkludere både faglig, didaktisk og pedagogisk oppfølging.
- Lærerutdannere skal drive praksisrettet forsknings- og utviklingsarbeid, og være en del av et bredt og robust fagmiljø.
- Lærerutdannere skal ha tilhørighet til samme profesjon som de utdanner studenter til, og skal ha minst tre års relevant arbeidserfaring.
- Det skal legges til rette for og forventes at lærerutdannerne holdes oppdatert i feltet ved hospitering i skole eller barnehage minimum hvert femte år.
- Praksislærere er en ressurs og skal ha mulighet for hospitering på utdanningsinstitusjonene.
- Det må være en bevisst rekrutteringsstrategi for å få gode lærerutdannere.
- For at det skal være attraktivt å være lærerutdanner må lønns- og arbeidsvilkårene bedres i universitets- og høgskolesektoren.
- Det må finnes utdanningstilbud og karriereveier som kvalifiserer til å bli lærerutdanner.
- Fagmiljøene ved utdanningsinstitusjonene skal bestå av vitenskaplig ansatte med høy kompetanse og ulik faglig bakgrunn for å sikre den faglige bredden i miljøene.
- Det må sikres en tilstrekkelig andel utdannere med førstekompetanse samt utdannere med profesjonsforankring.

4 Prinsipper om profesjonen

Lærerprofesjonen består av lærere, pedagoger og ledere i barnehage, skole, støttesystem og lærerutdanning. Det er profesjonen og de enkelte lærerne som sikrer kvalitet i utdanningssystemet. Som framtidige lærere og pedagoger i barnehage, skole og støttesystem, er det viktig at studentene får kjennskap til hva som er realiteten i yrkeshverdagen. Framtidens barnehage og skole er i kontinuerlig endring og har nye og samtidsrettede utfordringer. Våre utdanninger er starten på et livslangt læringsløp på veien mot å bli en profesjonell lærer og pedagog.

Våre utdanninger må ruste oss til aktiv deltakelse i arbeid og diskusjon omkring yrkesutøvelsen. Å holde seg oppdatert på forskning og utdanningspolitikk er avgjørende i arbeidet som lærer og pedagog, og utdanningene skal gi oss grunnlag til å lese og bruke forskning. Profesjonsutvikling for lærere og pedagoger er både en rettighet og en plikt. Det må derfor være et system for faglig utvikling gjennom etter- og videreutdanningstilbud og andre typer systematisk kompetanseheving. Vi regnes som nyutdannede lærere i tre år etter endt utdanning. En solid veiledningsordning er avgjørende for å styrke den enkeltes profesjonsutvikling i overgangen mellom utdanning og arbeidsliv. Dette kan hindre at nyutdannede lærere velger andre karriereveier utenfor skolen og barnehagen.

4.1 Profesjonen

- For å kunne kalle seg lærer må man ha formell lærerutdanning.
- Lærerprofesjonens etiske plattform er et grunnlagsdokument for profesjonsutøvelsen, og skal være et verktøy for refleksjon og dialog mellom lærere, pedagoger og ledere.
- Alle deler av profesjonen skal delta i forsknings- og utviklingsprosjekter og ny kunnskap skal tilbakeføres til feltet.
- Det må arbeides for økt bruk av delte stillinger i barnehage eller skole og lærerutdanning.
- Det må legges til rette for å arbeide som lærer og samtidig forfølge en forskerkarriere.
- Det må sikres gode muligheter for å ta offentlig sektor-ph.d. innenfor læreryrket.
- En lærerutdanning skal åpne for karriereveier innenfor utdanningssektoren.
- Alle pedagogiske stillinger skal ha et formelt utdanningskrav, og det skal ikke gis dispensasjon fra dette. Nye krav skal ikke ha tilbakevirkende kraft.
- Det skal arbeides for kompetansekrav innenfor alle fag i skolen.
- Det skal sikres en barnehagelærertetthet på minimum 50%, og en lovfestet bemanningsnorm som er til det beste for barna.
- Det må sikres en minstenorm for lærertetthet som er til det beste for elever i skolen.
- Det må satses på flere yrkesgrupper inn i barnehage og skole.
- Skolehelse- og rådgivningstjenesten må styrkes i barnehage og skole.
- Lærere og pedagoger i barnehage, skole og støttesystem må sikres tilstrekkelig tilgang til relevant og oppdatert forskning.
- Yrkene vi utdanner oss til må ha lønnsvilkår, basert på utdanningsgrad, gjør dem attraktive, og samt arbeidsvilkår som gjør det mulig å utføre yrket på en god måte.

4.2 Profesjonsutvikling

- Nyutdannede må ivaretas på en måte som gjør at de blir en styrke i profesjonsfellesskapet.
- Alle nyutdannede lærere i barnehage og skole skal de første årene i yrket ha systematisk veiledning som skal legge grunnlag for senere yrkesutøvelse og profesjonell utvikling.

- Alle nyutdannede lærere i barnehage og skole har de to første årene i yrket rett og plikt til en lovfestet veiledningsordning med nasjonale føringer som sikrer et minimum av timer øremerket veiledning.
- Nyutdannede lærere skal få oppnevnt en veileder på sin arbeidsplass med formell veiledningskompetanse på minimum 30 studiepoeng.
- Veileder og den nyutdannede skal ha avsatt tid og kompensasjon til veiledning.
- Nyutdannede lærere i barnehage og skole skal ha minimum 20% redusert leseplikt første år i jobb, der deler av denne skal brukes til veiledning.
- Veiledning må foregå jevnlig, minimum to ganger per måned.
- Tematikken på veiledningen skal bestemmes ut fra den nyutdannedes behov, og den nyutdannede skal være delaktig i tematiseringen.
- Veileder skal ikke ha vurderingsansvar overfor den nyutdannede.
- Det skal være egne veilederutdanninger som er tilpassede videreutdanningstilbudene for lærere.
- Det må legges til rette for at veilederutdanningen kan kombineres med arbeid i barnehage eller skole og at utgiftene knyttet til utdanningen blir dekket.
- Det må sikres at alle deler av profesjonen har jevnlig kontakt med universitet eller høyskole for faglig oppdatering og erfaringsutveksling.
- Rektor eller styrer og arbeidsgivere skal legge til rette for etter- og videreutdanning, og universiteter og høyskoler skal ha gode tilbud for dette.
- Rektor eller styrer skal ha et spesielt ansvar for å ivareta og tilrettelegge arbeidsoppgaver for å gi en god og trygg overgang fra utdanning til yrket.
- Det skal finnes gode muligheter for påbygging til mastergrad for alle lærere.